

Коментар кретања у сектору небанкарских финансијских институција

Анализа Финансијског сектора у БиХ на полугодишту 2022. године

На финансијском тржишту Босне и Херцеговине, на полугодишту 2022. године пословале су 123 финансијске институције, које су укључене у редовну статистику Централне банке БиХ и то у Банкарском сектору 22 комерцијалне банке и једна развојна банка и у сектору Небанкарских финансијских институција (у даљем тексту се користи статистички термин сектор Осталих финансијских институција / сектор ОФИ) који обухвата: 25 осигуравајућих друштава и једно друштво за реосигурање, 32 инвестициона фонда, 5 лизинг друштава, 26 микрокредитних организација, 8 брокерских кућа и 2 берзе. Прикупљање ове статистике се врши у складу са међународном методологијом прописаном у ММФ-ом Приручнику за монетарну и финансијску статистику (2000), путем јединственог извјештајног обрасца 2СР за банке и 4СР за небанкарске финансијске институције (Standardized Report Forms / SRF). Коришћењем јединствених извјештајних образаца за представљање биланса стања могуће је произвести агрегиране и хармонизоване податке за ниво БиХ.

Број финансијских институција у БиХ

Финансијске институције у БиХ	jun.21			dec.21			jun.22		
	FBiH	RS	Укупно	FBiH	RS	Укупно	FBiH	RS	Укупно
Банке*	16	8	24	15	8	23	15	8	23
Инвестициона фондови	16	19	35	16	16	32	16	16	32
Друштва за осигурање и реосигурање	12	14	26	12	14	26	12	14	26
Брокерске куће	4	4	8	4	4	8	4	4	8
Лизинг друштва	4	0	4	4	0	4	5	0	5
Микрокредитне организације	13	14	27	13	13	26	13	14	27
Берзе	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Укупно	66	60	126	65	56	121	66	57	123

*Укључена Развојна банка FBiH

Укупна актива финансијског сектора у Босни и Херцеговини је на полугодишту 2022. године износила 43,6 милијарди КМ и већа је за 278,4 милиона КМ или за 0,6 % у односу на стање на крају 2021. године. Највеће учешће су и даље имале банке које су учествовале са 88,0 % у укупној активи финансијског сектора. Друштва за осигурање и

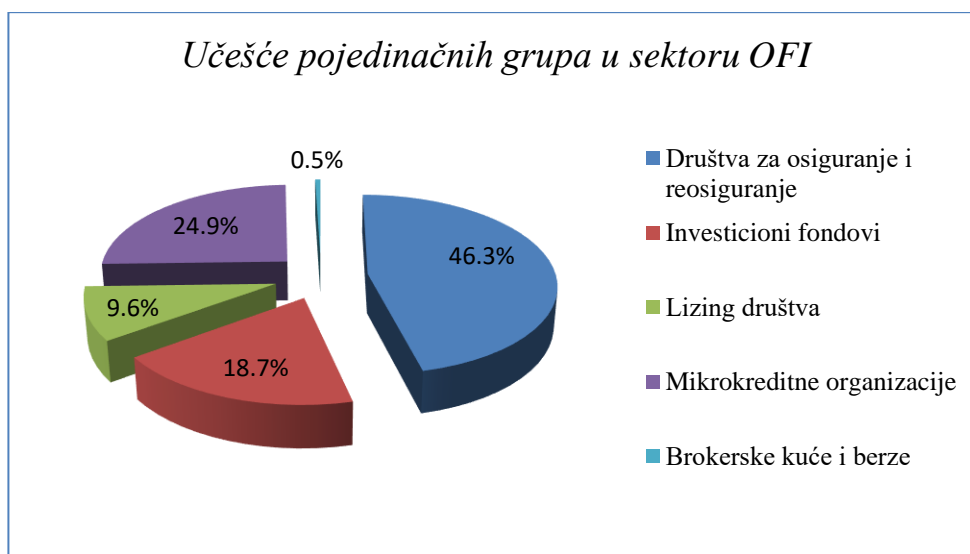
реосигурање учествују са 2,4 милијарде КМ, односно 5,5 % од укупне активе финансијског сектора. Поређећи са стањем на крају 2021. године, све групе из сектора ОФИ биљеже пораст активе.

Финансијски сектор у БиХ (милиони КМ)

Finansijske institucije u BiH	06/2021		12/2021		06/2022		Indeks rasta aktive	
	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	06.2022/ 06.2021	06.2022/ 12.2021
Komercijalne banke	37.040,81	88,61	38.279,64	88,45	38.334,51	88,01	103,49	100,14
Društva za osiguranje i reosiguranje	2.279,49	5,45	2.326,68	5,38	2.416,53	5,55	106,01	103,86
Investicioni fondovi	835,29	2,00	943,41	2,18	978,82	2,25	117,18	103,75
Mikrokreditne organizacije	1.176,05	2,81	1.246,74	2,88	1.302,29	2,99	110,73	104,46
Lizing društva	444,70	1,06	458,03	1,06	499,04	1,15	112,22	108,95
Brokerske kuće	13,62	0,03	14,14	0,03	15,12	0,03	110,99	106,88
Berze	11,03	0,03	10,46	0,02	11,19	0,03	101,40	106,94
Ukupno za sektor	41.801,01	100,00	43.279,11	100,00	43.557,50	100,00	104,20	100,64

Сектор Небанкарских финансијских институција (сектор ОФИ)

Стање укупне активе сектора ОФИ у БиХ, на дан 30.06.2022. године је износило 5,22 милијарде КМ и веће је за 223,5 милиона КМ или 4,5 % у поређењу са стањем на крају 2021. године, а у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године, веће је за 462,8 милиона КМ или 9,7 %. Највећу активу у оквиру сектора ОФИ имају осигуравајућа друштва са 2,4 милијарде КМ (а што представља учешће од 46,3 % у укупној активи сектора ОФИ), затим слиједи микрокредитне организације са 1,3 милијарде КМ (24,9 % учешћа), инвестициони фондови са 978,8 милиона КМ (18,7 % учешћа), лизинг друштва са 499,0 милиона КМ (9,6 % учешћа), преосталих 26,3 милиона КМ (0,5 % учешћа) се односи на активе брокерских кућа и берзи у БиХ.

У наставку је дата кратка анализа три подсектора са највећим учешћем у сектору ОФИ.

Друштва за осигурање и реосигурање

На тржишту осигурања у БиХ, на полугодишту 2022. године, пословало је 25 друштава за осигурање и једно друштво за реосигурање, од чега 16 друштава обавља дјелатност неживотног осигурања, а 9 су композитна друштва која обављају послове неживотног и животног осигурања. Друштва за осигурање у БиХ биљеже континуиран и стабилан годишњи пораст активе и имају 46,3 % учешћа у укупном сектору ОФИ. Вриједност билансне суме сектора осигурања (са укљученим реосигурањем) на дан 30.06.2022. године износи 2,42 милијарде КМ и већа је за 89,9 милиона КМ, односно 3,9 % у односу на стање на дан 31.12.2021. године, а у односу на исти период претходне године већа је за 137,0 милиона КМ или 6,0 %.

Најзначајније учешће у структури активе имају остали депозити (орочени депозити код банака), хартије од вриједности и нефинансијска актива (некретнине). Улагања у хартије од вриједности, првенствено државне обвезнице, биљеже континуиран раст и на полугодишту 2022. године су већа за 5,0 % у односу на крај 2021. године, а у односу на 30.06.2021. године за 14,2 %. У структури пасиве највеће учешће имају бруто техничке резерве (које су карактеристична ставка везана за послове осигурања) које су на дан 30.06.2022. године износиле 1,63 милијарде КМ и веће су за 5,0 % у односу на стање на крају 2021. године. У посматраном периоду, у односу на исти период претходне године, бруто техничке резерве осигурања биљеже раст од 7,1 %.

Инвестициони фондови

Укупна актива инвестиционих фондова на полугодишту 2022. године износи 978,8 милиона КМ и већа је у односу на стање на крају 2021. године за 35,4 милиона, односно 3,8 %, а у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године, већа је за 143,5 милиона или 17,2 %, што показује да упркос волатилности на тржиштима, инвеститори бирају да улажу своја средства у инвестиционе фондове како би надмашили стопу инфлације и како би извршили дивезификацију ризика на што бољи начин.

Улагања инвестиционих фондова у износу од 829,6 милиона КМ чине 84,8 % њихове укупне активе и мањи су за 9,7 милиона КМ или 1,2 % у односу на крај 2021. године, а у односу на стање на 30.06.2021. године, већи су за 43,1 милион КМ или 5,5 %. У структури улагања инвестиционих фондова највеће учешће имају улагања у власничке хартије од вриједности око 54,5 %, затим улагања у дужничке хартије од вриједности 35,0 %, улагања у депозите 7,8 % и најмањи постотак од 2,7 % се односи на улагања у некретнине.

Микрокредитне организације у БиХ

Билансна сума микрокредитних организација на полугодишту 2022. године износи 1,30 милијарди КМ и већа је за 55,6 милиона КМ или 4,5 % у односу на крај 2021. године, а у односу на полугодиште 126,2 милиона КМ или 10,7 %. Од укупне билансне суме на микрокредитне фондације (МКФ) се односи 562,2 милиона КМ или 43,2 %, док се на микрокредитна друштва (МКД) односи 740,05 милиона КМ или 56,8 %.

Укупни износ пласираних кредита код микрокредитних организација на полугодишту 2022. године износи 1,04 милијарде КМ или 79,7 % укупне активе. Посматрајући секторску структуру, доминантно је учешће микрокредита одобрених физичким лицима у висини од 97,3 %, а преосталих 2,7 % се односи на микрокредите одобрене правним лицима. У поређењу са стањем на крају 2021. године, микрокредитни портфељ биљежи раст од 5,0 % (49,4 милиона КМ), док је у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године већи за 9,8 % (93 милиона КМ). Што се тиче преосталог дијела активе, 7,3 % се односи на валуту и депозите, 6,7 % се односи на нефинансијску активу и остатак се односи на власничке хартије од вриједности и друге рачуне потраживања.

Основни извор средстава МКО су обавезе по узетим кредитима које су на дан 30.06.2022. године износиле 664,6 милиона КМ или 49,5 % укупне пасиве и веће су у односу на крај 2021. године за 38,4 милиона КМ или 6,3 %, док су у односу на полугодиште 2021. године већи за 77,9 милиона КМ или 13,7 %. Укупни капитал МКО на полугодишту 2022. године износи 505,2 милиона КМ или 38,8 % укупне пасиве и већи је за 21,5 милиона КМ или 4,5 % у односу на крај 2021. године, док је у поређењу са стањем на полугодишту 2021. године већи за 36,8 милиона КМ или 7,9 %.